

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

BMI0198

សម្ភាសន៍ជាមួយឈ្មោះ ចាប សាន ភេទប្រុស អាយុ៤៧ឆ្នាំ

មុខងារសម័យខ្មែរក្រហម: ទាហានក្នុងកងពល៥១៧

ស្រុកកំណើតនៅភូមិស្តុកឃ្លោក ឃុំព្រះម្លូ ស្រុកបាកាន ខេត្តពោធិ៍សាត់
រស់នៅភូមិជន្លៀសដៃ ឃុំគោកកបិន ស្រុកថ្មពួក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ថ្ងៃទី៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០

សម្ភាសន៍ដោយ: ឡុង ដានី

០០:៤៣:១០

១៧ទំព័រ

សាន : គ្រាន់តែដឹងថាគេបញ្ជាខ្ញុំឃ្លាំងឲ្យដឹកប្រពន្ធភាត់ប្រជុំចុះឡើងៗប៉ុណ្ណោះ ។

ដានី : ពូឈ្មោះអីដែរ ខ្ញុំចង់ស្គាល់ឈ្មោះពូ?

សាន : ខ្ញុំឈ្មោះ ចាប សាន ។

ដានី : ពូអាយុប៉ុន្មានហើយ?

សាន : អាយុ៤៧ហើយ ។

ដានី : ពូស្រុកកំណើតនៅណាដែរ?

សាន : នៅខាងពោធិ៍សាត់ ។

ដានី : ភូមិអីដែរនៅខាងពោធិ៍សាត់?

សាន : ភូមិស្តុកឃ្លោក ឃុំព្រះម្លូ ។

ដានី : ភូមិស្តុកឃ្លោក ស្រុកព្រះម្លូ?

សាន : ស្រុកបាកាន ។

ដានី : ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។ សព្វថ្ងៃភូមិអីគេភូមិឃ្លាំង?

សាន : ភូមិជន្លៀសដៃ ។

ដានី : ពូរស់នៅភូមិជន្លៀសដៃ ឃុំអី?

សាន : ឃុំគោកកបិន ។

ដានី : ស្រុក?

សាន : ស្រុកថ្មពួក ។

ដានី : ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ។ ប្រពន្ធពួកគាត់ឈ្មោះអីដែរ?

សាន : ឈ្មោះកែវ សារីប ។

ដានី : គាត់អាយុប៉ុន្មានដែរ?

សាន : គាត់អាយុ៣៨ ។

ដានី : គាត់អ្នកស្រុកភូមិណាដែរ?

សាន : ស្រុកកំណើតនៅឃ្នឹងហ្នឹង ។

ដានី : សព្វថ្ងៃមានកូនចៅប៉ុន្មាននាក់ហើយ?

សាន : មាន៣នាក់ ។

ដានី : ស្រីប៉ុន្មានប្រុសប៉ុន្មាន ។

សាន : ប្រុស២ ស្រី១ ។

ដានី : សព្វថ្ងៃធ្វើការងារអីដែរ?

សាន : នៅជួរខេមរភូមិន្ទភ្នំពេញ ។

ដានី : កងទ័ពនៅណា?

សាន : នៅស៊ុបយើងនេះឯង ។

ដានី : ស៊ុបនៅបន្ទាយមានជ័យឃ្នឹង?

សាន : បាទ!

ដានី : គូនាទីអីដែរពូ?

សាន : គូនាទីភិបត្តិឃ្នឹង ជំនាញខាងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ដានី : ខាងហិរញ្ញវត្ថុ?

សាន : បាទ!

ដានី : តែពូអត់ដែលទៅបន្ទាយទេ?

សាន : យូៗទៅម្តង ព្រោះយើងការងារអញ្ជឹង ដល់ខែបានយើងបានទៅ ។

ដានី : នៅដុះនៅមានមុខរបរផ្សេងទៀតទេ?

សាន : ធ្វើស្រែ ។

ដានី : ពូចេញពីស្រុកកំណើតគាំពីអង្គល?

សាន : បើនិយាយរួមគាំពីភូមិ ។

ដានី : គាំពីភូមិឃ្នឹង គាំពីអាយុប៉ុន្មានទៅ?

សាន : បើនិយាយរួមទៅតាំងពីអាយុ៤-៥ឆ្នាំ ប៉ុន្តែយើងមកនៅមុនគេដម្លៀសនៅអូរជ្រៅដោយ
 បែតយើងនេះ ។

ដានី : ចេញមកជាមួយឪពុកម្តាយមែនទេ?

សាន : បាទ!

ដានី : ឪពុកពូកាត់ឈ្មោះអីដែរ?

សាន : ឈ្មោះ ចាប ផង ។

ដានី : សព្វថ្ងៃកាត់នៅទេ?

សាន : ស្លាប់អស់ហើយ ។

ដានី : ស្លាប់ពីអង្កាល់?

សាន : ទើបតែស្លាប់៣-៤ឆ្នាំមុននេះ ។

ដានី : ចុះម្តាយ?

សាន : ស្លាប់ឆ្នាំ៧៥ ។

ដានី : កាត់ស្លាប់ដោយសារអីឆ្នាំ៧៥ ហ្នឹង?

សាន : ឈឺ ។

ដានី : កាត់ឈ្មោះអីដែរ?

សាន : ឈ្មោះ នាក់ វ៉ា ។

ដានី : ពូមានបងប្អូនបង្កើតប្តីនាងនាក់ដែរ?

សាន : ៥ នាក់ ។

ដានី : ស្រីប្តីនាង ប្រុសប្តីនាង?

សាន : ស្រី៣ ប្រុស២ ។

ដានី : ពូកូនទីប្តីនាង?

សាន : ខ្ញុំកូន៣កេ ។

ដានី : ៣កេបង្អស់ហ្នឹង?

សាន : បាទ!

ដានី : បានរៀនសូត្រទេកាលពីក្មេងៗ ?

សាន : រៀនបានតិចតួច រៀនយើង បើនិយាយទៅឆ្នាំ៨០ ជាងរៀននៅខាងក្នុងហ្នឹងឯង ។

ដានី : អញ្ជើញពូចាំពេលចេញពីផ្ទះហ្នឹងឆ្នាំណាទេ?

សាន : ១៧៨៤ ។

ដានី : ចេញឆ្នាំ៨៤ មូលហេតុអីបានជាចេញឆ្នាំ៨៤ ?

សាន : ចេញមកហ្នឹង បើនិយាយរួមទៅចេញមករៀនសូត្រ គេចេញទៅរៀនដូចថានៅជុំគេមាន
រៀនមានអីអញ្ចឹង យើងមករៀនណា ដល់ពេលចេញមកមេកងពលហ្នឹងឃើញ ដល់ឃើញ
ទៅក៏មិនឲ្យរៀនឲ្យធ្វើទ័ពហ្នឹងរហូតគាំភ័ក្ត្រចមក ។

ដានី : ចេញកាលឆ្នាំ៨៤ កាលហ្នឹងពូអាយុប៉ុន្មាន?

សាន : មិនដឹងអាយុប៉ុន្មានទេកាលហ្នឹង កាល៨៤ដក៤៧ទៅឃើញហើយ ។

ដានី : កាលហ្នឹងចេញមកម្នាក់ឯង ឬក៏ចេញមក ?

សាន : ចេញមកម្នាក់ឯង ឪពុកជូនមករកបងម្នាក់ដែលធ្វើខ្មែរក្រហម បងម្នាក់នៅខ្មែរក្រហមគាំ
ពី៧៥ គាំពីចល័តមក ។ មករកបង ដល់ពេលមកឃើញគេឲ្យនៅធ្វើនៅហ្នឹងទៅ ។

ដានី : ពេលរកឃើញនៅក្នុងកងពលណា ?

សាន : នៅកងពល៥១៧ ។

ដានី : ចុះបងពូឈ្មោះអីដែលធ្វើការនៅហ្នឹង ?

សាន : ឈ្មោះ ចាប សៅ ។

ដានី : ចុះកាលហ្នឹងម៉េចបានដឹងដំណឹង ?

សាន : កាលហ្នឹងគាត់នៅព្រៃមានយើងបីគ្រកូន គាត់ធ្វើរសំបុកទៅឪពុកខ្ញុំ ដល់ពេលរួចឪពុកខ្ញុំ
មក យកខ្ញុំមកតាម ហើយខ្ញុំមានគំនិតមួយចង់រៀន ដល់ពេលមកដល់វាមិនដូចជុំសាយធ្លុ
ជុំសាយបីណា អត់ដង ព្រោះតំបន់ខ្មែរក្រហមយើងអត់មានសាលារៀន គេឲ្យយើងធ្វើ
ទ័ពហ្នឹងហ្នឹង ។

ដានី : ចុះឪពុកពូគាត់នៅជាមួយដែរ ឬក៏គាត់ទៅវិញ ?

សាន : ឪពុកខ្ញុំនៅខាងក្នុង គាត់ត្រលប់ទៅវិញ ។

ដានី : ពេលហ្នឹងពូមកនៅជាមួយបងទៅ ?

សាន : នៅជាមួយគាត់ហ្នឹង គាត់នៅខាងខណៈទាក់ទងថៃ-ខ្មែរ បងខ្ញុំហ្នឹងណា ដល់ពេលរួចមេកង
ពលហ្នឹងគាត់ឲ្យនៅជាមួយទៅ ។

ដានី : របស់កងពល៥១៧ហ្នឹង ?

សាន : បាទ! ៥១៧ ។

ដានី : អញ្ជឹងក្រោយមក ដល់ពេលឆ្នាំ៨៤ហ្នឹង ពូមកនៅហ្នឹង នៅជាមួយប្រធានកណៈកងពល ?

សាន : នៅជាមួយកងពល ។

ដានី : គណៈកងពលឈ្មោះអីកេ?

សាន : ឈ្មោះ ឡុង ថៃម ។

ដានី : គាត់ប្រធានកងពលហ្នឹង?

សាន : និយាយរួមទៅកាលហ្នឹងគាត់ ដូចដែលតាយន នោះប្រធានកងពលគាត់របៀបមកជារង ក្រោយមកគេបំបែកពីកងពលទៀត ។

ដានី : ឈ្មោះ តាយន ហ្នឹងប្រធានកាលហ្នឹង?

សាន : ហ្នឹងហើយតាយន ហ្នឹងប្រធាន ដល់ក្រោយពីគេដកតាយនហ្នឹងមក ខុល សារឿន យើង នេះឡើងជាប្រធាន ហើយបានគេបំបែកពីកងពល ទៅប្រចាំនៅទន្លេសាបមួយកងពល ។

ដានី : តាយនហ្នឹង អ្នកនៅណា?

សាន : អត់ដឹងប្រវត្តិដង ព្រោះកាលដែលខ្ញុំចូលមកដល់ហ្នឹងគេដកគាត់ទៅហើយ ។

ដានី : គេហៅមានរហ័សនាមអីផ្សេងទៀតទេ ០៦ ថៃមទេ?

សាន : អត់ដឹងដង មិនដឹង០ ប៉ុន្តែខ្ញុំអត់ដឹងដង បើនិយាយរួមទៅគ្រាន់តែមកដល់ហ្នឹងឡុង ថៃម ហ្នឹងចូលគេដកគាត់ហ្នឹង ។

ដានី : តាយន ហើយឡុង ថៃម?

សាន : បាទ! ហើយបានខុល សារឿន ។

ដានី : ខុល សារឿន មកហ្នឹងធំជាងឡុង ថៃម ឬក៏?

សាន : ធំជាង ។

ដានី : គាត់ប្រធានកងពល?

សាន : ព្រោះគាត់នៅនេះចាស់ ។

ដានី : ក្នុងកងពលហ្នឹងចាំមើលមាន ខុល សារឿន, ឡុង ថៃម, ហើយមានពីណាទៀត?

សាន : មាន កងពលហ្នឹងមាន ក្នុងនោះមានច្រើនណាស់ មានព្រំ ស្ទី ដល់ពេលក្រោយមកមាន ប៉ែន វ៉យ មានអីទាំងអស់ហ្នឹងឯង ។

ដានី : ប៉ែន វ៉យ ក្រោយទេ?

សាន : បាទ! គាត់ឡើងក្រោយ គេបំបែកខុល សារឿន, ប៉ែន វ៉យ អាហ្នឹងគេបំបែក៥១៧ មួយ ហើយបំបែក៥១៨មួយ ។

ដានី : ៥១៧ហើយនឹង៥១៨?

សាន : បាទ! ហើយខ្ញុំនៅ៥១៨ ក្រោយមកដែលគេបំបែក ។

ដានី : ៥១៨ហ្នឹងពីណាខ្លះនៅហ្នឹង?

សាន : ឡុង ថែមប្រធាន ព្រំ ស្ទី, ម៉ែ ម៉ៅ នៅក្នុងពេលយើងសព្វថ្ងៃនេះ មាន៣នាក់ហ្នឹងឯង ។

ដានី : ៥១៩?

សាន : ៥១៩មានខុល សារឿន, ប៉ែន វ៉ាយ គារឿនខ្នាក់ ។

ដានី : ប៉ែន វ៉ាយ?

សាន : ហើយ គារឿន, ចៅ សុខ ។

ដានី : គារឿន ហ្នឹងខ្នាក់?

សាន : បាទ!

ដានី : គាត់ខ្នាក់មួយចំហៀង?

សាន : គាត់ខ្នាក់មួយខាង ។

ដានី : ហើយនឹងចៅ សុខ ។ ក្នុងពេល៥១៨ហើយ៥១៩ហ្នឹងនៅជាមួយគ្នា ឬក៏ទិសខុសគ្នា?

សាន : ទិស៥១៨នៅទន្លេសាប នៅក្រោមយើងអង្គបុរីនេះ បែកក្នុងមាត់ដបនេះ ហើយ៥១៩ គេនៅមួយជួរនេះទាំងអស់ ប៉ុន្តែការឆ្លងកាត់រស់នៅជុំគ្នា ។

ដានី : ស៊ីសុដុនខាងជើង?

សាន : ស៊ីសុដុនខាងជើងជារួម ។

ដានី : តែនៅជាមួយគ្នាទេ?

សាន : នៅជាមួយគ្នា ការដឹកនាំការអីហ្នឹងវាតែមួយ ។

ដានី : ក្រោមការដឹកនាំរបស់ពីណាទៀត?

សាន : របស់ ស៊ី ហុង ។

ដានី : ស៊ី ហុង គាត់មកពីណាដែរ?

សាន : ស៊ី ហុង មកពីខាង ចេញពីអៀង សារី មក និយាយរួមគាត់គណៈសមរក្ខមី ។

ដានី : អៀង សារី កាលហ្នឹងគាត់នៅណា គាត់អាសារមកទេ?

សាន : គាត់អាសារមក គាត់នៅម៉ាឡៃ ។

ដានី : គាត់អាសារមកជួបពូដែរ?

សាន : ទីស្នាក់ការគាត់នៅភ្នំគូក្រមួយ ។

ដានី : នៅភ្នំគូក្រ?

សាន : បាទ!

ដានី : អញ្ជឹងពូនៅតាំងពីឆ្នាំ៨៤មក នៅជាមួយ?

សាន : នៅជាមួយឡុង ថែម រហូត ។

ដានី : អញ្ជឹងនៅរហូតហ្នឹង គាត់នៅកន្លែង នៅម៉ាជួរខាងទន្លេសាប?

សាន : ចែកកងមាត់ដប ។

ដានី : កាលហ្នឹងពូរ៉ែម៉ាជួរខាងហ្នឹងទាំងអស់?

សាន : រ៉ែខាងនោះទាំងអស់ ម៉ាជួរកុយម៉ែន ម៉ាជួរខាងខ្មែរ ម៉ាខាងហ្នឹងទាំងអស់ រ៉ែមកដល់ស្ពាន
ស្នេហ៍ស្ពានអី ផ្ការ៉ែយើងនេះ ទៅត្បូងហ្នឹងព្រំប្រទល់យើងខាង...ខាងកើតឬគោល ទៅកើត
ទៅខាងអាម៉ាល់បត់ត្រង់យើងនោះ ខាងក្រឡាញ់ មកជើងនេះខាងភ្នំលាប ។

ដានី : ចុះខាងម៉ាខ្មែរខាងកងពលគេផ្សេង?

សាន : ខាងម៉ាខ្មែរ៤៥០ ផ្សេង ។

ដានី : ភាព?

សាន : បាទ! ភាព ។

ដានី : ចុះឆ្នាំណាទៅបានពូបានជួប ភាពនេះ?

សាន : ឆ្នាំ៧០ - ៧១ ដែលគេរ៉ែបែកស្វាយចេកហើយ ។

ដានី : ជួបហ្នឹងគាត់យ៉ាងម៉េច ពូអាចជួយរៀបរាប់ប្រាប់បានទេ?

សាន : បើនិយាយរួមទៅ ជួបហ្នឹងគឺថាគាត់ហ្នឹងមិនដឹង បើនិយាយឲ្យច្បាស់ទៅថាគាត់ហ្នឹងមិនដឹង
មកពីខាងណាទេ ប៉ុន្តែគេធ្វើរតាមរយៈឲ្យកងទ័ពនៅម្តុំនេះមើលគាត់ អត់ដឹងថាគាត់ហ្នឹងធ្វើ
គួរទីខាងអីទេ អត់ដឹងទេ មានតែគេបញ្ជាមកថាឲ្យដឹកខាងនេះដឹកខាងនោះបេះតែដឹកទៅ
ណា យើងអត់ដឹងផ្ទៃក្នុងរបស់គេ ហើយគាត់ហ្នឹងក៏មិនបានអ្នកមិនបានអោយថាគាត់ហ្នឹងធ្វើ
នេះធ្វើនោះអត់ ក៏អត់ហ្នឹង សាមញ្ញធម្មតា ។

ដានី : ចុះកាលហ្នឹងគេធ្វើរហ្នឹងយ៉ាងម៉េចដែរ?

សាន : គេធ្វើរហ្នឹងក្នុងនាមប្រពន្ធគាត់ហ្នឹងជាប្រធានសមាគមន៍នារី ក្នុងហ្នឹងមាន២០នាក់ មានយាយ
ម្យ៉ាង មួយទៀត ។

ដានី : សមាគមន៍នារីនៅណា?

សាន : សមាគមន៍នារីនៅម៉ាឃុំផ្តាំហ្នឹង មានតែឃុំផ្តាំមួយទេ គោកកថិនអត់ទាន់មានទេ ។

ដានី : ឃុំផ្តាំ ជាមួយឈ្មោះអីប្រពន្ធគាត់?

សាន : ឈ្មោះ យាយរ៉ូម តែមិនដឹងត្រកូលកាត់ឈ្មោះអីទេ ដឹងតែយាយរ៉ូម ។

ដានី : យាយរ៉ូម នឹងយាយមៀន?

សាន : បាទ! យាយមៀន ។

ដានី : យាយមៀន ហ្នឹងប្រពន្ធអ្នកណាគេដែរ?

សាន : ប្រពន្ធតាជាង ឈ្មោះជាង ប្តីកាត់និយាយរួមពីដើមធ្វើក្រសួងការបរទេស ជាងហ្នឹង តែ
កាត់ស្លាប់ហើយ កាលហ្នឹងទៅស្លាប់នៅអន្តរវែង ទើបតែឈឺដែរ ។

ដានី : យ៉ាងម៉េចបានជាគេធ្វើឲ្យមើលកាត់ ប្រពន្ធកាត់ធ្វើប្រធានសមាគមន៍នារីយ៉ាងម៉េច ព្រោះ
កាលហ្នឹងក្រែងខាងរដ្ឋកម្ពុជាគេអ្នកគ្រប់គ្រង?

សាន : អត់ទេ កាលហ្នឹងខ្មែរក្រហមគ្រប់គ្រង ។

ដានី : ខ្មែរក្រហមគ្រប់គ្រង?

សាន : ព្រោះយើងរ៉ែបែកដល់ស្វាយចេកហើយហ្នឹង យើងរ៉ែបែកស្វាយចេក ដាក់ម៉ាស៊ីនស្រូវ
តាមនេះ ធ្វើអានធ្វើអីនេះ មានគោមានអីធ្វើអាន យើងរំដោះបានប៉ុណ្ណោះ យើងនៅជា
មួយប៉ុន្តែ ដល់ម្តាក់ រ៉ែបែកស្វាយចេក រ៉ែបែកអីអស់ហើយ ដីធំណាស់ ។

ដានី : ដល់អញ្ចឹងពេលហ្នឹង ហង់ ពិន យាយរ៉ូមអីហ្នឹងកាត់មកនៅផ្តាំហើយ?

សាន : កាត់មកនៅជាប្រជាជនសាមញ្ញធម្មតា អត់មាននៅជួរកងទ័ព ។

ដានី : ប៉ុន្តែពេលដែលមកនៅផ្តាំហ្នឹងហើយ កាលហ្នឹងពេលប្រជាជន ទៅនៅជាប់ប្រជាជនហើយ
បានខាងមេៗគេផ្តាំ ឬក៏គេជូនកាត់មកឲ្យជួបហើយ បានបញ្ជូនកាត់មកនៅផ្តាំ?

សាន : ឲ្យមកនៅផ្តាំហ្នឹង ទិញដីទិញអីឲ្យមកនៅផ្តាំហ្នឹង ។

ដានី : គេឲ្យមកនៅផ្តាំហ្នឹង?

សាន : មិនដឹងជាកាត់មកពីខាងណាទេ ខ្ញុំក៏មិនដែលស្គាល់កាត់ដែរ ស្រាប់តែឃើញគេដឹកឥវ៉ាន់
ដឹកឡានកាត់ហ្នឹងមកដាក់នៅផ្តាំហ្នឹង គ្រាន់តែប្រពន្ធកាត់ហ្នឹងឆាកឡើងប្រជុំៗ ខ្ញុំជាអ្នកជូន
កាត់ ប្រពន្ធកាត់ឡើងជួបអៀង សារី ។

ដានី : ជួបពីណាគេ?

សាន : ជួបអៀង សារី មិនដឹងជាគេស្តីទេ ខ្ញុំដឹកតែឡានទៅ ឈរឡានចោលចាំគេទៅ គេចូលទៅ
ក្នុងទៅ គេមានមន្ទីរក្នុងមន្ទីរក្រៅគេ ។

ដានី : ចុះម៉េចដឹងថាទៅជួបជាមួយអៀង សារី?

សាន : ព្រោះខ្ញុំជាអ្នកជូនទៅ ។

ដានី : ពូឃើញអៀង សារីដែរ?

សាន : ខ្ញុំធ្លាប់ដេកយាមកាត់នៅក្បាលលាវ ប្រពន្ធកាត់ក៏ខ្ញុំធ្លាប់ដេកយាម ។

ដានី : ប្រពន្ធពីណាភេ?

សាន : ប្រពន្ធអៀង សារី អៀង ធាវិទ្ធីហ្នឹង ខ្ញុំធ្លាប់យាមនៅហ្នឹងឯង យាមផ្ទាល់ ក្នុងមួយយប់ យាមតែ៤នាក់ទេ ក្នុងម្នាក់២ម៉ោងគឺបាត់អត់បានទេ យាមអញ្ជឹងកាត់សរសេរឈ្មោះ យើង តែកាត់ឆើបកាត់ហៅឈ្មោះ ។

ដានី : ប្រពន្ធកាត់អ្នកហៅ?

សាន : ប្រពន្ធឆើបក៏ហៅ ប្តីឆើបក៏ហៅ ព្រោះយើងអ្នកយាមនៅជាប់កន្លែងកាត់ហ្នឹង ។

ដានី : កាត់ហៅក្រែងលោបាត់យើង?

សាន : មនុស្សនៅក្រៅផ្សេង តែជំនិតតែ៤នាក់ទេដែលត្រូវយាម ។

ដានី : ពូយាមនៅក្នុងជំនិតនោះដែរ?

សាន : ក្នុងនោះខ្ញុំមួយដែរ ព្រោះខ្ញុំនិរសាកនពល ឡុង ថែម នឹងអៀង សារីហ្នឹងជំនិតបំផុត ៥១៧ហ្នឹងគឺមានតែឡុង ថែម មួយទេដែលជំនិតជាមួយអៀង សារី សូ ហុង យើងថា ខណៈខាងលើទេណា ប៉ុន្តែបើនិយាយពីលំដាប់កងពលវិញគឺមានតែឡុង ថែម នឹងអៀង សារីទេ ។

ដានី : ឡុង ថែម ហើយនឹងអៀង សារី?

សាន : បាទ! ជាកូនធម៌ជាអីរបស់កាត់ ចិញ្ចឹមពីតូចមក ហើយឡើងកងពលឡើងអីក៏ដោយសារ អៀង សារី ។

ដានី : ដល់ពេលពូ និរសារជំនិតរបស់ឡុង ថែម?

សាន : ខ្ញុំហ្នឹងផ្ទាល់របស់ឡុង ថែម ។

ដានី : ដល់អញ្ជឹងកាត់ឲ្យ?

សាន : ក្នុងម៉ាកនខ្ញុំហ្នឹងមានតែកងមួយហ្នឹងឯងដែលចូលក្នុងនោះបាន ចូលទៅបោសកន្លែងបោស អីឲ្យគេអញ្ជឹងមានតែខ្ញុំ លើកបាយលើកទឹកអីឲ្យ ។

ដានី : ចុះឡុង ថែម កាត់មានធ្លាប់ប្រាប់ពូថាម៉េចខ្លះដែលទាក់ទងនឹងហង់ ពិន ហើយនឹងទាក់ទង យាយរ៉ូម ។

សាន : បើនិយាយរួមទៅកាត់គ្រាន់តែប្រាប់ថា ឲ្យមើលភាហ្នឹងផង ហើយគ្រាន់តែកាត់ថាបើប្រើ អីក៏យាយហ្នឹងភាហ្នឹងកាត់ទំនាក់ទំនងអីក៏ខ្ញុំមិនដឹងទេ ខ្ញុំដឹងតែយកឡានឡុង ថែម ហ្នឹងឯង

ទៅយក កាត់អត់ដែលនិយាយអីប្រាប់ទេ អត់ប្រាប់ថាមនុស្សនេះមកពីណាៗទេ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៣នេះអ៊ុន តាក់ ចូល ខ្ញុំហ្នឹងទៅភ្នំពេញមុនគេ កាលហ្នឹងគេមិនទាន់ដកអាវុធទេ ខ្ញុំ ហ្នឹងឡើងទៅភ្នំពេញ ដល់ពេលឡើងទៅភ្នំពេញខ្ញុំទៅលេងកុកទូលស្រែង ដល់ពេលទៅលេង កុកទូលស្រែងទៅឃើញអាណាមកមេក្រូកាត់និយាយណា កាលហ្នឹងដំនាន់ហ្នឹងកាត់ចោរចូល ហើយកាត់ទៅនៅស្វាយចេក ដល់ពេលខ្ញុំទៅឃើញថាតា ខ្ញុំចង់លម្អុខអញ្ជឹង ខ្ញុំឃើញតា ឯងនៅកុកទូលស្រែង និយាយក្បាលមេក្រូ កាត់ដេរខ្ញុំអារបល់យោកុំមាត់ ។

ដានី : តាណា?

សាន : តាពិន ហ្នឹង កាត់ដេរខ្ញុំអារបល់យោកុំមាត់ ហើយខ្ញុំទៅកុកទូលស្រែងហ្នឹងខ្ញុំឃើញកាត់មុន គេ ឃើញរូបនៅក្នុងកុកណា ដល់ពេលខ្ញុំមកវិញខ្ញុំថា តា តាឯងខ្ញុំឃើញក្នុងកុកទូលស្រែង ទាំងខ្មោចយាយទាំងអីនៅហ្នឹងទាំងអស់ ក្បាលមេក្រូឡើងចុះ តាឯងនិយាយមាត់ឡើង ស្រួច កាត់វីក្បាលខ្ញុំ ថាអារបល់យោឯងកុំមាត់ ឯងកុំនិយាយណារបល់យោ កាត់ដេរ ខ្ញុំអញ្ជឹង ដល់ពេលក្រោយមកកាត់ទៅសម្ងាត់ទៅអីទៅ ព្រិតគេចាប់ខ្លួនកាត់ ដាច់រយៈកាំង ពីហ្នឹងមក គ្រាន់តែដឹងច្បាស់ថារបស់របរកាត់ទាំងអស់ហ្នឹង កាត់ប្រើសុទ្ធតែរបស់ សៀងហៃ ពាទ្ធិការអីហ្នឹងសុទ្ធតែគ្រាសៀងហៃទាំងអស់ ជញ្ជៀនក៏វីក្រាសៀងហៃ ជញ្ជៀនមាសកាត់ ។

ដានី : ម៉េចបានកាត់ប្រើរបស់សៀងហៃ?

សាន : មិនដឹង ព្រោះកាត់មិនមែននៅចិនណា កាត់ទិញរបស់សៀងហៃយកមកប្រើ ។

ដានី : កាត់ធ្លាប់ទៅនៅចិន?

សាន : កាត់នៅចិន ។

ដានី : ពូដឹងថាកាត់ទៅឆ្នាំណាទេ?

សាន : អត់ដឹងឆ្នាំណាទេ តែគ្រាន់តែមេខ្ញុំប្រាប់ថាកាត់ហ្នឹងធ្លាប់ទៅចិន ក្រោយពី៧៧មកហ្នឹងកាត់ អត់នៅទេ កាត់នៅចិន ។

ដានី : អញ្ជឹងក្រោយពីបែក៧៧ភ្លាម ពេលដែលយួនចូលហ្នឹងកាត់អត់បាន?

សាន : កាត់អត់បាននៅតស៊ូជាមួយគេ ស្តាយអាវុធស្តាយអីទេ អត់ដែលឃើញទេ ហើយឆ្នាំ ដែលគេវីបែកបែលិនកក្រើកកក្រែងហ្នឹងមក មេៗមកនៅភ្នំត្រហ្នឹងបានឃើញមុខកាត់ហ្នឹង កាលហ្នឹងមានកាំងពីប៉ុល ពត អីនៅហ្នឹងទាំងអស់ នៅភ្នំត្រហ្នឹងហ្នឹង ធ្វើដូះហ្នឹងយក ជាន់ពីនេះទៅ អ្នកស្រុកនេះឯងធ្វើជាន់ឲ្យ ទៅធ្វើដូះតាមរយៈឡុង បែម ទាំងអស់ដឹកទៅពី

នេះ ដឹកទាំងឡានទៅធ្វើជាន់ទៅធ្វើដូះឲ្យ និយាយរួមទៅអៀង សារី ហើយនឹងសូ ហុន ហ្នឹងកាត់ទុកចិត្តតែឡុង ថែមទេ អ្នកណាដែលមនុស្សរូបសំឡុង ថែម ហ្នឹងគឺទៅធ្វើដូះនៅ បានទាំងអស់ ។

ដានី : ដល់ពេល ពូជីងថាគេចាត់ ថ្នាក់លើគេចាត់ភាពិនហ្នឹងឲ្យមកនៅផ្តាំហ្នឹង?

សាន : ខ្ញុំដឹងតាមរយៈឡុង ថែម ហ្នឹង ។

ដានី : ដឹងមូលហេតុម៉េចបានជាគេឲ្យកាត់មកនៅ?

សាន : អត់ដឹងដឹង ជំនាន់នោះបើនិយាយរួមទៅ ដូចថាយើងហ្នឹងចង់ឲ្យប្រជាជនអីមានមុខរបរជា លុយជាការកំរើឲ្យប្រជាជនខ្ចី អញ្ជើងកាត់មកឈរជើងហ្នឹងឯង ។

ដានី : ចង់មានមុខរបរឲ្យប្រជាជនខ្ចី?

សាន : ខ្ចីលុយទិញគោ ទិញអីហ្នឹង ។

ដានី : ខ្ចីពីណា?

សាន : ខ្ចីពីសមាគមន៍គេហ្នឹងឯង សហគមន៍គេហ្នឹង ។

ដានី : ខ្ចីសមាគមន៍ សហគមន៍ដែល?

សាន : ខ្មែរក្រហមគេទម្លាក់ឲ្យមក ប៉ុន្តែមានយាយម៉ឿន ហ្នឹងមួយ មានកាត់ហ្នឹងមួយ គេថាអ្នក គ្រប់គ្រងបញ្ជី ។

ដានី : ចុះកាលហ្នឹងប្រជាជនខ្ចីលុយកាត់អត់?

សាន : មានច្រើនណាស់ ខ្ចីរាប់លាន ខាងពន្លៃហ្នឹងច្រើនជាន់ហ្នឹងទៀត ខាងនោះភាសីអ្នកគ្រប់ គ្រង ភាសី ហ្នឹងកាត់ស្លាប់ហើយ ។

ដានី : ដល់ពេលខាងផ្តាំហ្នឹងប្រពន្ធភាពិន យាយរ៉ូម ហ្នឹងគ្រប់គ្រង?

សាន : បាទ!

ដានី : មានខ្ចីទិញមេគោទិញអី?

សាន : បាទ! ទិញគោ ទិញអី ដល់ក្រោយពីអង្គការរបស់ខ្មែរក្រហមរលំទៅមានអ្នកណាសង និយាយរួមទៅកាលហ្នឹងគេថាតំបន់រំដោះ ធ្វើម៉េចឲ្យប្រជាជនគួរធារ លែងឲ្យខ្ចីអស់ច្រើន ណាស់លុយ ។

ដានី : ទិញមេគោទិញអីទៅ?

សាន : បាទ! ទិញជាមេគោ ទិញជាអីទៅលុយហ្នឹង ។

ដានី : ចុះបើតាមពូចាំ ពូជ្ជរបស់យកឡានទៅដឹកកាត់ទៅជួបអៀង សារី ប៉ុន្មានដងដែរ?

សាន : ជួបប្រហែលជា៣-៤ដងដែរមកនៅហ្នឹង ខ្ញុំដឹងអាស៊ីបចិនគេបើកឲ្យមួយ ។

ដានី : ដឹកពីកន្លែងណាទៅកន្លែងណា?

សាន : ដឹកពីដូះកាត់ទៅជួបភាគី ។

ដានី : ដឹកពីដូះកាត់នៅឡើយហ្នឹង?

សាន : បាទ! ទៅយកដល់ដូះ ។

ដានី : ទៅតែកាត់ទេ?

សាន : ទៅតែឯង កាត់អត់មានប្តីអីទៅជាមួយទេ ។

ដានី : តាពិន អត់ទៅជាមួយទេ?

សាន : អត់ទេ ទៅតែយាយហ្នឹងម្នាក់ទេ ហើយជិះឡានជាមួយខ្ញុំហ្នឹងក៏កាត់មិនដែលនិយាយពី
ប្រវត្តិស្តីឲ្យស្តាប់ដែរ អត់ទេ អត់ទាំងអស់ ដឹងតែយើងជូនទៅគេថាចូលមន្ទីរក្នុងទៅ
យើងនៅចាំទៅ ។

ដានី : ចូលទៅមន្ទីរក្នុង?

សាន : បាទ! គេចប់ទៅយើងដឹកចេញមកវិញមក ។

ដានី : ដឹកតែកាត់ម្នាក់ទេ?

សាន : ដឹកតែម្នាក់ ។

ដានី : ហ្នឹងតាឡុង ថែម អ្នកប្រាប់ឲ្យដឹក?

សាន : កាត់អ្នកបញ្ជាឲ្យខ្ញុំទៅយក ។

ដានី : ឲ្យទៅយក៣-៤ដង អាហ្នឹងឆ្នាំណាខ្លះ?

សាន : មិនបានចាំដល់ពេលអញ្ចឹង ។

ដានី : កាលកាត់មកនៅហ្នឹងឆ្នាំ៧០ - ៧១ ?

សាន : ៧១ - ៧០ នេះឯង ។

ដានី : ហើយបើតាមអំឡុងដឹកហ្នឹងប្រហែលជាខ្ពស់?

សាន : វាជូនកាលទៅម៉ាឆ្នាំដឹកពីរជើង ។

ដានី : ក្នុងឆ្នាំហ្នឹងដែរ?

សាន : បាទ! ក្នុងឆ្នាំហ្នឹង ។

ដានី : មុនអ៊ុន តាក់មក?

សាន : មុនអ៊ុន ភាក់មក ដល់ពេលជំនាន់អ៊ុន ភាក់ មកបែកហើយ បែកគ្នាហើយ ភាគហ្នឹងគេ ចោរច្នៃភាគមុនអ៊ុន ភាក់មក ភាគក៏ទៅនៅស្វាយចេក កាលហ្នឹងស្រុកវាស្រួលហើយ យើងទៅនៅកន្លែងណាក៏បានដែរ គេដកកាំភ្លើងរបស់ខ្មែរក្រហមអស់ហើយ បែកគ្នាចប់ កាលអ៊ុន ភាក់មក ។

ដានី : អញ្ជឹងពេលអ៊ុន ភាក់ ចូលមកបែកគ្នាហើយ?

សាន : បែកគ្នាហើយ គេដកកាំភ្លើងអស់ហើយ អាខ្លះទៅស្រុក អាខ្លះទៅ ដល់ពេលខ្ញុំមិនដឹងទៅ ណាមានតែពួននៅហ្នឹងទៅ ។

ដានី : ពួការឆ្នាំណា?

សាន : ៨៧ វ៉ៃបែកស្វាយចេក ។

ដានី : វ៉ៃបែកស្វាយចេក៨៧ ការនៅហ្នឹងហ្នឹង?

សាន : ការនៅហ្នឹងឯង នៅដុះក្រោយហ្នឹងការ ។

ដានី : ចុះចំពោះភាពិន វិញ ពូខុស្សាហ៍ជួបគាត់ ដឹកគាត់អីយ៉ាងម៉េចដែរ?

សាន : បើនិយាយពីរឿង ភាពិន វិញអត់ដែលបានដឹកភាពិនម្តងណាទេ ដឹកតែប្រពន្ធ ។

ដានី : ដឹកប្រពន្ធ?

សាន : បាទ! បើទៅចេញចូលដុះគាត់និយាយធម្មតា យើងអ្នកស្រុកធម្មតា ភាគចំពើមកោ ចំពើមមាត់ ចំពើមទាធម្មតា និយាយរួមទៅប្រជាជនយើងសាមញ្ញ ហើយគាត់ធ្វើជាក្រូ បង្រៀននៅផ្តាំហ្នឹងឯង ។

ដានី : ធ្វើក្រូបង្រៀន?

សាន : ហ្នឹងអើយ ។

ដានី : ដឹងថាយ៉ាងម៉េចបានជាគាត់ធ្វើក្រូបង្រៀន គេបញ្ចូលគាត់?

សាន : ដូចថាគេឃើញគាត់អ្នកចេះ កាលហ្នឹងមនុស្សអត់មានអ្នកណាចេះផង គេបង្កើតសាលា កាលយើងនៅក្មេង កាលហ្នឹងប៉ារ៉ាគេធ្វើសាលាឲ្យ ដល់ភាគហ្នឹងមិនដឹងយ៉ាងម៉េចបានជា ចូលតាមរយៈក្រូ ដូចថាគាត់ហ្នឹងបង្រៀនកូនក្មេងណា ដល់បង្រៀនកូនក្មេងទៅបែក គេយកគាត់ធ្វើក្រូ បើនិយាយរួមទៅដីនេះគ្មានអ្នកណាដឹងប្រវត្តិភាគមួយទេ ព្រោះគាត់អត់ មានដែលនិយាយប្រាប់អ្នកណាទាំងអស់ ថ្នាក់លើក៏មិនដែលថាគាត់នេះមកពីណាដែរ អត់ ដែលផ្សព្វផ្សាយទាំងអស់ និយាយរួមទៅបិទជិតយើងហ្នឹង ។

ដានី : អញ្ជឹងកាលពីនៅភ្នំគូក ភ្នំប្រាក់អីហ្នឹង កាលហ្នឹងតាពិនហ្នឹងក៏គាត់ធ្លាប់ទៅជួបអី នៅជាមួយ?

សាន : បើនិយាយរួមទៅកាលនៅភ្នំគូកហ្នឹង ភ្នំប្រាក់ហ្នឹងអត់ដែលឃើញមុខគាត់ផង ស្រាប់តែមកឃើញនៅភ្នំហ្នឹងហ្នឹង អត់ដែលមានផ្ទះនៅភ្នំគូកភ្នំប្រាក់អីទេ មិនដឹងជាគេយកមកពីខាងណា ហើយស្រាប់តែមកនៅហ្នឹងហ្នឹង ។

ដានី : តែមកនៅនេះមិនមែនមកចិត្តឯងទេ?

សាន : មិនមែនទេ ។

ដានី : គេបញ្ជូនមក?

សាន : គេបញ្ជូនមក បើមិនបញ្ជូនមកគាត់មានលទ្ធភាពអីបញ្ជាយើងឲ្យដឹក សុទ្ធតែថ្នាក់កងពលជូនអញ្ជឹង ខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ដែរថាយាយហ្នឹងម៉េចក៏ខ្លាំងម្ល៉េះ ហើយយាយហ្នឹងអាក្រក់ ខ្មៅក្រញ៉ោះ ហើយមាឌធំ សក់ឡើងកម្រើងដូចប្រុស គាត់ហ្នឹងប្រពន្ធតាខ្ទុចនេះអាក្រក់ណាស់ មនុស្ស ខ្មៅព្រឹច ។

ដានី : អ្នកស្រុកណាទៅមើលទៅ?

សាន : អត់ដឹងប្រវត្តិដែរ ។

ដានី : អត់ដឹងប្រវត្តិ?

សាន : បាទ! ហើយខ្ញុំថាយាយហ្នឹងម៉េចក៏ថ្នាក់កងពល ម៉េចក៏ខ្លាចគាត់ នឹកក្នុងចិត្តណា បញ្ជាឲ្យឯងហ្នឹងដឹកត្រមាំត្រមែន យាយហ្នឹងមកពីខាងណា នឹកក្នុងចិត្តដែរ ត្រាន់តែមិនដឹងប្រវត្តិ សូម្បីតែមេខ្ញុំហ្នឹងមិនដែលនិយាយប្រវត្តិឲ្យគាត់ស្តាប់ផង ។

ដានី : ចុះសម្លៀកបំពាក់គាត់ គេស្លៀកសម្លៀកយ៉ាងម៉េចដែរ?

សាន : ប្រជាជនយើងធម្មតា អត់ដែលមានស្លៀកខោអាវខ្មែរក្រហម សូម្បីតែអាវុធមិនដែលមានផងផ្ទះគាត់ ។

ដានី : អត់ដែលមានទេ?

សាន : ប្រជាជនសុទ្ធ និយាយម៉ាមកនៅហ្នឹងប្រជាជនសុទ្ធ ត្រាន់តែផ្ទៃក្នុងរបស់គេមិនដឹងជាស្តីសូម្បីតែចោរច្នៃ ប្រពន្ធគាត់ស្លាប់ក៏ដោយ ខ្មែរក្រហមក៏ដូចជាមិនឈឺឆ្កាលរឿងរបស់គាត់ស្លាប់ ។

ដានី : ម៉េចអញ្ជឹង?

សាន : ដូចជាអត់មានអ្នកណាស្រាវជ្រាវផង ដូចជាមិនមានអ្នកណាឈឺឆ្កាលថាអាណាមកបួន
អញ្ចេះអញ្ចេះទេ អត់មានទេ មិនដឹងជារឿងម៉េចអត់ដឹងដែរ ។

ដានី : ដល់ពេលឆ្នាំណាដែលពូនិយាយម៉េញថា ពូអញ្ជើញទៅទួលស្មែង ថាអញ្ជើញទៅភ្នំពេញ?

សាន : អ៊ុន ភាក់ ចូលភ្លាមខ្ញុំប្រុយ គេដកកាំភ្លើងហើយទៅហួន ។

ដានី : ទៅយ៉ាងម៉េច ទៅលេងប្តី?

សាន : ទៅលេង គេថាទួលស្មែងៗក៏ទៅមើលនឹងគេទៅ ហើយឃើញភាគប្តី ដល់ពេលឃើញ
ភាគមកវិញជួបនៅជួរថ្មីយើងស្វាយនេះ ភាគជិះម៉ូតូខូបមក ខ្ញុំចង់លម្អុ តា ក្រែងតា
ឯងនៅកុកទួលស្មែង ភាគដេរខ្ញុំអារបល់យោ ឯងកុំមាត់ ភាគនិយាយតែមួយម៉ាត់ប៉ុណ្ណឹង
ឯង ។

ដានី : ហើយដែលនិយាយប្រាប់គេទៀតទេ?

សាន : អត់ ដល់ពេលអញ្ជឹងទៅ ខ្ញុំក៏ថា អេ! តាហ្នឹងធ្វើស្តីបានជាក្បាលមេក្រូច្រើនម្ល៉េះ នឹកក្នុង
ចិត្ត ព្រោះជំនាន់នោះប្រពន្ធភាគឈរពីក្រោយបង់ក្រម៉ា ហើយមានរូបថតមួយសន្លឹក
ទៀត គេធ្វើធំរូបថតហ្នឹង ម៉ាក្រុមគ្រួសារភាគកូនភាគទាំងអស់ឈរម៉ាក្រុមគ្រួសារភាគ
មួយសន្លឹកទៀត ហើយអាភាគប្រជុំក្បាលមេក្រូច-១០-២០ ហើយនឹងប្រពន្ធភាគមួយ
សន្លឹក ធំៗណាស់ ខ្ញុំមើលឃើញខ្ញុំចាំច្បាស់ បើមកខ្ញុំថាឲ្យភាគទៀត ប្រពន្ធភាគស្លាប់អស់
ហើយ បានភាគថាឯងកុំមាត់ណាអារបល់យោ ហើយក្រោយពីហ្នឹងមកដែលភាគទៅនៅ
សាលារៀននៅអី នៅស្វាយចេកអីហ្នឹង និយាយរួមទៅថ្នាក់ដឹកនាំខ្មែរក្រហមទាំងអស់ក៏
ភាគទៅនៅកន្លែងណាក៏គ្មានអ្នកណាមួយទៅជិត និយាយរួមក៏ក្នុងជួរខ្មែរក្រហមក៏អត់មាន
ទៅទំនាក់ទំនងអីជាមួយភាគទេ សូម្បីតែពួកខ្ញុំហ្នឹងមិនដឹងជាដុះភាគនៅស្វាយចេកហ្នឹងម៉េច
ផង ដូចជាគេចាត់ទុកថាមនុស្សម្នាក់ហ្នឹងមិនដឹងថាមកពីខាងណា គ្មានអ្នកណាដឹងប្រវត្តិទេ
ថ្នាក់វ័រសេនាធំ កងពលក៏ដោយក៏មិនដឹង បើនិយាយរួមទៅអត់ដឹងប្រវត្តិ ហើយអ្នកដែល
ថាជិតជិតជាមួយភាគ ធ្លាប់រស់នៅជាមួយភាគ ក្រោយពីស្រុះស្រួលហើយក៏មិនដែលទៅ
សួរនាំភាគថា តាឯងសុខសប្បាយឬក៏មិនសុខសប្បាយក៏អត់ហួន អត់មានហួន អត់មាន
ទំនាក់ទំនង លើកលែងតែជួបគ្នាតាមផ្លូវអញ្ជឹង ឯងទៅណាមកណា តាឯងនៅណា សុខ
សប្បាយអត់ អាហ្នឹងបានសួរនាំគ្នា បើរឿងសួរនាំគ្នានៅតាមផ្ទះក៏ភាគមិនដែលទៅផ្ទះគេ
ហើយគេក៏មិនដែលទៅផ្ទះភាគ វាចម្លែកគ្រងហ្នឹងឯង អញ្ជឹងបានថាយើងអត់ស្គាល់ប្រវត្តិ
ភាគ ហើយយើងអត់បានទំនាក់ទំនង សូម្បីតែអ្នកដាក់ហ្នឹងមិនដឹងថាភាគធ្វើអីផង នៅជាប់

របស់ហ្នឹងសួរមើល អត់មានដឹងទេ អត់មានដឹងថាអ្នកណាធ្វើអីៗទេ និយាយរួមទៅអ្នក
ដែលដឹងគឺមានតែខ្ញុំទេដឹងជ្រៅជាងគេបន្តិច ព្រោះខ្ញុំដឹកប្រពន្ធភាត់ ខ្ញុំដឹងប្រពន្ធភាត់អ្នកធ្វើ
ការបានជាកងពលបញ្ជាខ្ញុំដឹក បើសម្រាប់អ្នកផ្តាំអត់ដឹងទាំងអស់ ។

ដានី : ចុះកាលហ្នឹងឡានបើកកើតដែរពីផ្តាំទៅ?

សាន : បើកបានទាំងអស់ ផ្តាំដីខ្សាច់ ។

ដានី : ដីខ្សាច់?

សាន : អាស៊ីបចិនធ្លាក់អាងហ្នឹងម្តង អ្នកស្រុកកាស៍ទាំងភូមិ ដឹកគ្រាប់ដឹកអី ការខ្ញុំដឹកទឹកកកពីថៃ
ទាំងអស់ ការខ្ញុំនៅនេះឯង ការហ្នឹងស្ងៀកពាក់ខោអាវខ្មែរក្រហមទៀត ពាក់ភ្នំយើង
ធម្មតាតែខោអាវខ្មែរក្រហម គេឲ្យខ្ញុំការធ្វើជាឯកសារ ព្រោះខ្ញុំមានប្រវត្តិបង្កើនខ្ញុំហ្នឹងខាង
គណៈទាក់ទងថៃ-ខ្មែរ ឥឡូវធ្វើចៅអធិការវត្តភាស បើចង់សួរនាំអីដឹងរឿងច្រើនណាស់ ។

ដានី : កាត់នៅវត្តណា?

សាន : វត្តភាស ចៅអធិការ ដឹងរឿងច្រើនណាស់ព្រោះកាត់ទំនាក់ទំនងថៃ-ខ្មែរ ។

ដានី : វត្តភាស?

សាន : ពីភ្នំដងរែកមកដល់យើងព្រៃមាននេះ មុខសញ្ញារបស់កាត់ ។

ដានី : វត្តភាសហ្នឹងនៅក្នុងភូមិឃុំអី?

សាន : ឃុំសារោះ ។

ដានី : កាត់បួសឆ្នាំណា?

សាន : បួស៥ វស្សាហើយ ។

ដានី : ៥ វស្សាហើយ?

សាន : ២០០៤-២០០៥ ចូល៦ វស្សាហើយ ។

ដានី : ចុះម៉េចបានជាកាត់បួស?

សាន : កាត់ក្រោយពីយើងបែកបាក់គ្នាមក កាត់ពីដើមធ្លាប់មាន កាត់កាន់លុយទាំងគឺឡ ដល់ពេល
ចូលមកអាសន្តមយើងនេះទៅវាមានផ្តេសផ្តាសទៅ ចេះតែនេះក៏កាត់បួសទៅ ។

ដានី : កាត់អាយុប៉ុន្មានហើយ?

សាន : អាយុ៥០ លើសហើយ ។

ដានី : កាត់មានប្រពន្ធកូនទេ?

សាន : ប្រពន្ធកូនកាត់នៅហ្នឹងឯង ប្រពន្ធដើមកាត់ពីដើមនៅក្នុងក្រសួងការបទេស ប្រពន្ធកាត់នៅ
ជាមួយអៀង សារីហ្នឹង លើកបាយលើកទឹកអី និយាយរួមអ្នកបម្រើអ្នកណា ហើយ
កាត់បានគ្នាទៅ ដល់បែកបាក់ជាមួយប្រពន្ធ និយាយរួមទៅកាត់ខូចចិត្ត ប្រពន្ធកាត់ដិត ។

ដានី : បែកបាក់ក្រោយហ្នឹងឬក៏យ៉ាងម៉េច?

សាន : បែកបាក់កាលនៅសង្គ្រាមហ្នឹងឯង ដល់ហើយកាត់យកប្រពន្ធមួយទៀត មនុស្សខូចចិត្ត
ឥឡូវនៅអធិការហើយ ធម៌អាលាយហើយ ទៅប្រជុំនៅប្រាំឯកកថៃអាលាយ មើលអក្សរ
ថៃចេញខ្មែរ ព្រោះកាត់នៅក្រសួងការបទេសហើយ ។

ដានី : ដល់ពេលក្រោយមកកាត់នៅកន្លែងពល៥ ១៧?

សាន : ប្រចាំការនៅ៥ ១៧ កាត់នៅតាំងពីដងវែកមករហូតមក ២កន្លែង អាក្បាលលាវមួយ
កន្លែងហើយភ្នំត្រមួយកន្លែង ដូះកាត់នៅម៉ាឡៃ ។

ដានី : ដូះកាត់នៅម៉ាឡៃ?

សាន : នៅភូមិដូង ។

ដានី : ខ្ញុំទៅដែរហ្នឹង ខ្ញុំទៅជួបតាជៀម ។

សាន : តាជៀមហ្នឹងសុទ្ធតែគ្នាកាត់ហើយ តានី កំបុតជើងហ្នឹងសុទ្ធតែគ្នាកាត់ទាំងអស់ហ្នឹង តាម៉ុក
យើងហ្នឹង ។

ដានី : អញ្ជើញដល់ពេលឆ្នាំ៧៧ហ្នឹង យើងលែង?

សាន : លែងទំនាក់ទំនង ។

ដានី : អញ្ជើញឆ្នាំ៧៧នៅធ្វើកងទ័ពទៀតឬក៏យ៉ាងម៉េច?

សាន : ៧៧ហ្នឹងគេប្របាច់បញ្ចូលទៅ ចូលក្នុងកងខេមរភូមិន្ទ ប្របាច់ចូលអារក្តក្រោយ៧០
ប៉ុន្មានក្រោយទៀត ៧៧លបមួយរយៈហើយ ដល់ពេលប្រទះប្រទះប៉ារ៉ាដកអារក្តទៅបាន
វ៉ៃប៉ារ៉ាមួយសារទៀត ដល់ពេលវ៉ៃមួយសារទៀតទៅបានគេផ្តាច់ខ្លួនមកហ្នឹងបានចូលជា
ខេមរភូមិន្ទ ។

ដានី : ចូលពីឆ្នាំណាមក?

សាន : ខេមរភូមិន្ទចូលពីឆ្នាំប៉ុន្មានទេ ដូចជា៧៧ ផ្តាច់ខ្លួន៧៧ ។

ដានី : ចុះម៉េចបានជាពូលបំនៅជាមួយទ្រុឌ ថែម?

សាន : នៅរហូតទាល់តែកាត់ស្លាប់ កាត់ហ្នឹងចូលមករងភូមិភាគ៤ ខ្ញុំហ្នឹងខេមរភូមិន្ទហ្នឹងឯង ដល់
កាត់ក្រោយមកទៅក្រសួងការបទេសទៅ ពួកខ្ញុំកាត់បញ្ចូលកងពល ។

ដានី : ឡុង ថែម ហ្នឹងកាត់ទៅ?
 សាន : កាត់ទៅខាងក្រសួងការបទេស ។
 ដានី : ក្រសួងការបទេសនៅភ្នំពេញ?
 សាន : អាស៊ី ទៅក្រសួងការពារជាតិ ។
 ដានី : ទៅភ្នំពេញទៅ?
 សាន : ឈ្មោះនៅភ្នំពេញ ជាមួយខុល សារឿន គេប្របាប់បញ្ចូលហ្នឹង ក្រសួងការពារជាតិ មាន
 កម្លាំងមកពីណាមានតែឈ្មោះទៅ កម្លាំងគេប្របាប់បញ្ចូលកងពល ដល់ក្រោយមកគេ
 ប្របូកប្របល់គ្នាកាត់ទៅស៊ុបទៅអីទៅ ខ្ញុំជាប់ទៅខាងស៊ុប ។
 ដានី : អញ្ជឹងតាឡុង ថែម ហ្នឹងកាត់ស្លាប់ហើយ?
 សាន : កាត់ស្លាប់ហើយ ក្រឡាប់ឡាននៅត្រពាំងសានជាមួយព្រំ ស៊ី តែព្រំ ស៊ី បែកមុខបែក
 មាត់តែអត់អី គេហៅគោដ្តាយបីៗហ្នឹង ។
 ដានី : កាត់ក្រឡាប់ខ្លួនឯងឬក៏មានបញ្ហា?
 សាន : ក្រឡាប់ខ្លួនឯង គេកាយដូរថ្មី តែដូរគេឡើងចុះអញ្ជឹងទៅ ។
 ដានី : កាត់បើក?
 សាន : កាត់បើកខ្លួនកាត់ ពីដើមមកខ្ញុំអ្នកបើក ដល់ពេលខ្ញុំទៅអត់ទាន់កាត់ប្រញាប់ដូនអ្នកអាមេរិច
 មួយទៅអន្ទុនវែងហ្នឹងឯង ដល់ពេលដូរគេកាយថ្មីមានដូរវាងមួយ ដូរវាងមានឡាន
 នីសសានដឹកឈ្នួលគេវាងបានមុនកាត់លាអត់ត្រង់ ឡុងត្រីស៍ដាច់ប្រាំង ។
 ដានី : តែ២នាក់កាត់?
 សាន : ៣នាក់ អ្នកអាមេរិចមួយ ។
 ដានី : ស្លាប់ប៉ុន្មាននាក់?
 សាន : ស្លាប់តែឯង កាត់ជាប់ខ្សែក្រវ៉ាត់ ជាប់ចង្កូតយើងហ្នឹង អាក្របូរវាហ្នឹងរុញមកបុក ។
 ដានី : ព្រំ ស៊ី អត់អីទេ?
 សាន : ព្រំ ស៊ី អត់អីទេ បែកកញ្ចក់កាត់វាចេញរួច ដល់បែកមុខបែកមាត់អស់ ។
 ដានី : ឆ្នាំណាដែលកាត់ស្លាប់ហ្នឹង?
 សាន : ឆ្នាំដូចជាចូល២០០១-២០០២ហើយ ។
 ដានី : កាលហ្នឹងពូនៅជាមួយកាត់នៅឡើយទេ?
 សាន : ខ្ញុំនៅជាមួយកាត់ ។

ដានី : ដល់ពេលក្រោយមកកាត់កាត់ពូទៅនៅស៊ុបហ្គីន?

សាន : បាទ!

ដានី : ឥឡូវអត់សូវទៅធ្វើការទេ?

សាន : មួយខែទៅ២-៣ថ្ងៃ ព្រោះទៅមិនដឹងធ្វើអីផង ។

ដានី : អត់មានការងារធ្វើទេ?

សាន : ទាល់តែមានលុយគេបើកមកបានយើងទៅបើកហ្គីនគេទៅ ហើយយើងមកដុះវិញ ។

ដានី : ពូមកដល់សព្វថ្ងៃពូមានដែលពូ ឬឃើញគេកាត់ទោស គាតិទ ហ្គីនដែរអត់?

សាន : ឃើញ មើលទូរទស្សន៍ឃើញតើ ។

ដានី : ឃើញដែរ?

សាន : ឃើញ ។

ដានី : ពូម៉េចដែរ កាលនោះយើងអត់ដែលដឹងប្រវត្តិកាត់?

សាន : យើងអត់ដឹងប្រវត្តិអញ្ចឹង យើងឆ្ងល់ដែរថា គាត់នេះម៉េចក៏ធំម្ល៉េះ យើងអត់ដឹងកាត់ផង ហើយបើសិនជាយើងហ្គីនថាកាត់ទោសម៉េច បើយើងខ្មែរក្រហមជាមួយកាត់ដែរ តែមិន ដែលឃើញកាត់សម្លាប់អ្នកណាផង មិនដឹងថាម៉េចបានត្រូវបើយើងអត់ដឹង បើយើងធ្វើ ខ្មែរក្រហមមិនដែលបានសម្លាប់ណាផង ព្រោះយើងសេរីក្រោយ សេរីគេចាស់ ។

ដានី : ពូភ្នាក់ងារទេពេលដែលគេកាត់ទោសកាត់ ហើយដល់ពេលដឹងថាកាត់ហ្គីនប្រធានកុកខ្លួន ឆ្ងល់?

សាន : ភ្នាល់ងើលដែរ ព្រោះយើងវាមិនដែលដឹងសោះ ហើយថាគាត់នេះអញ្ចឹងតើ ប៉ុន្តែខ្ញុំដឹងមុន គេ ខ្ញុំដឹងថាកាត់ហ្គីនពាក់ព័ន្ធនឹងកុកខ្លួនឆ្ងល់ ខ្ញុំបានឃើញមុនគេ ។

ដានី : ពូយល់ឃើញយ៉ាងម៉េចដែរ តុលាការដែលគេកាត់ទោសរាល់ថ្ងៃហ្គីន ដូចគេកាត់ទោសមេ ដឹកនាំខ្មែរក្រហម កាត់ទោសដូចជាអ្នកខ្លួនខុសត្រូវចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលកើតឡើងធ្ងន់ធ្ងរ ពីសម័យហ្គីនដូចជា ខុច អីហ្គីន ។

សាន : យល់ឃើញថាយើងធ្វើខាងហ្គីនហើយ មិនដឹងយល់ឃើញយ៉ាងណា ។

ដានី : ឧបមាថាយល់ឃើញថាអាហ្គីនវាត្រឹមត្រូវដែរ ឬក៏មិនត្រឹមត្រូវ មូលហេតុអីបានជាមិន ត្រឹមត្រូវ មូលហេតុអីបានជាត្រឹមត្រូវ?

សាន : បើយើងនិយាយត្រូវដល់ទៅ ពីសម័យនោះបើនិយាយអាយុប្រហែលខ្ញុំវាថាសឹងតែកើតមិន ទាន់ ដូច្នោះសឹងតែដូចថាមិនដឹងរឿង ដល់ពេលយើងធំឡើងដឹងក្តីយើងនៅជាមួយគេ ដូច្នោះ

វាអត់ចាប់អារម្មណ៍ និយាយមួយម៉ាត់ទៅអត់ចាប់អារម្មណ៍ ព្រោះគេកាត់ប្រជាពលរដ្ឋណា
គេថាគេឈឺចាប់ឈឺអីព្រោះយើងអត់បានឃើញ យើងទៅស្រែកថាឈឺចាប់ម៉េចកើត បើ
យើងមិនបានជួបខ្លួនយើងផង គេកាត់ បើគេអ្នកដឹងរឿងគេឈឺចាប់ទៅ ដូចថាយើងអ្នក
អត់ឈឺចាប់ទៅអត់ចាប់អារម្មណ៍ គ្រាន់តែបានម៉ាដឹងថាអានេះអញ្ចេះ អានោះអញ្ចេះប៉ុណ្ណឹង
ឯង តែបើនិយាយពីរឿងខ្លួនឯងវិញអត់មានអារម្មណ៍អីដែលថាឈឺចាប់ជាមួយគាត់ អត់
មានអារម្មណ៍ ព្រោះគាត់អត់បានធ្វើអីយើង យើងក៏អត់ដឹងគាត់ ដូច្នេះជារឿងធម្មតា ។

ដានី : ហើយពេលនៅជាមួយគាត់ទៅធម្មតា?

សាន : ហ្នឹងហើយ រឿងរបស់គាត់ ។

ដានី : ពូជ្ឈប់អាសារទៅលេងស្រុកទេ ស្រុកកំណើត?

សាន : ទៅមួយឆ្នាំម្តងៗ

ដានី : ឪពុកពូកាត់នៅហ្នឹង?

សាន : កាត់ខូបអស់ហើយ ប៉ុន្តែទៅហ្នឹងបានតែម៉ាដឹងយើងដឹងអីហ្នឹងគេយកអស់ហើយ គេអ្នក
ជម្លៀសមកហ្នឹងគេយកអស់ហើយ ។

ដានី : ចុះបងប្អូនបង្កើត?

សាន : បងប្អូនបង្កើតមកនៅនេះទាំងអស់ ។

ដានី : មកនៅខាងនេះអស់ហើយ?

សាន : បាទ!

ដានី : ម៉ាឆ្នាំម្តងដូចថាទៅបុណ្យ ទៅសែនព្រេនអីហ្នឹង?

សាន : បាទ! បើនិយាយរួមទៅ យើងទៅគ្រាន់តែឲ្យគេឃើញ មានតែបងប្អូន បើបងប្អូនគេមក
នេះអស់ហើយ គ្រាន់តែទៅរំលឹកដួនតាម្តងម្តាល ព្រោះវាចោលមិនរួច ។

ដានី : អញ្ជឹងខ្ញុំអរគុណពូច្រើនហើយ ។

សាន : បាទ!

« ចប់ »